

інноваційних типів зайнятості; активним залученням талановитих студентів-старшокурсників до роботи на підприємствах кластера в режимі скороченого робочого часу, а також проходженням практики ними практики. Ядро кластера – джерело креативних активів (здібностей до інновацій).

Таким чином, перспективність формування адаптивних напрямів інноваційного управління аграрними підприємствами очевидна. Існує потреба розширення заходів направлених на підтримку сталої роботи агробізнесу та всебічного залучення молоді до цього сектору економіки.

Література

1. Ганущак-Єфіменко Л. М., Щербак В. Г. Інноваційно-інтелектуальне лідерство як чинник розвитку освітньо-підприємницької екосистеми університету. *Проблеми інтеграції освіти, науки та бізнесу в умовах глобалізації*. 2021. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/18870/1/PIONBUG_2021_P010-011.pdf.
2. Ганущак-Єфіменко Л. М., Ренбілас Р. Формування та розвиток кластерооб'єднаних підприємств на контрольованих Україною територіях Донецької та Луганської областей. *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія: Економічні науки*. 2018. № 5. С. 23–30.
3. Hanushchak-Efimenko, L. M., Kaplun, V. V., Shcherbak, V. G. (2017). Resource-innovative model of raising university autonomy. *Науковий вісник Полісся*, 1 (2), 61–69.

УДК 338.2

*Гнатенко І. А., д.е.н., професор
Рабчук С. В., аспірант*

Київський національний університет технологій та дизайну

DIRECTIONS OF BUSINESS ACTIVATION IN INNOVATION CLUSTERS

Interstate competition, the competition for global innovation leadership, the need to transition the world's economies to the sixth technological system, determines the urgency of finding new forms of ensuring intensive economic growth and increasing the innovative capacity of the country and its individual territories. In this regard, innovations in industry and non-production sectors of the economy, the development of the latest management tools, technologies for the organization of reproductive production should be an integral part of state priorities for supporting entrepreneurship of any economic systems that strive to create an innovative economy. In the conditions of turbulence of the external environment of the economy of Ukraine, there is a need for further progressive transformations in the entrepreneurship system and the formation of more advanced innovative systems on this basis [2].

As we have already noted, the world experience and scientific developments of leading scientists demonstrate the high efficiency of clustering, which is a necessary condition for structural economic shifts based on the implementation of the state policy of managing the comprehensive growth of economic entities. Stakeholders of an innovation cluster, while maintaining their autonomy in clusters, simultaneously acquire mutually beneficial competitive advantages in the process of managing organizational, financial and other costs, which make network structures the most adaptive, competitive, reliable and necessary for the diffusion of innovations. In the innovation cluster, innovative products are created thanks to the joint use of factors of production, personnel, information, specialized infrastructure and parity of actions with other market participants based on common interests. In this regard, the most important property of an innovation cluster is the emergence of effective interaction, that is, a synergistic effect in the process of resource communication between its participants [1–4]. The synergistic effect in the system of institutional-matrix clustering determines the increase in effectiveness from the joint work of the stakeholders of the cluster due to the concentration in one project of

the interests, knowledge, experience and resource potential of a large number of participants, which, in turn, determines the importance of researching this phenomenon. Many scientific works of domestic and foreign scientists are dedicated to achieving a synergistic effect from the interaction of its participants [2; 5–7].

At the same time, it is not advisable for all enterprises to cooperate with the cluster and exchange resources, and for the cluster to interact with the enterprise. That is why an important direction in the formation of priorities for the development of entrepreneurship is to determine the appropriate interaction of enterprises within the innovation cluster, to specify the effectiveness of the relationships between its participants for the further planning of measures related to the clustering of the national economy [8–10]. Effective cooperation in the system of institutional-matrix clustering is achieved through coherent interaction of structural elements of the cluster, which causes innovative changes and provides the most important needs of the cluster in specific labor, technical, financial and other resources [2–6].

Attention should be paid to the fact that the implementation of institutional-matrix clustering should be oriented towards the effective commercialization of innovations and the achievement of a social effect. At the stages of creating innovations, there is a need for agreement between the participants of the cluster of long-, medium- and short-term goals, strategies and interests of reproduction of the production process, since cooperation is carried out at all stages of the innovation cycle. Such goals, which are strategically determined on the basis of a mutually beneficial commonality of interests in the system of progressive development of the cluster, are the basis for achieving a synergistic effect for all cluster participants.

Література

1. Kasych, A., Suler, P., Rowland, Z. (2020). Corporate Environmental Responsibility Through the Prism of Strategic Management. *Sustainability*, 12 (22), 9589, <https://doi.org/10.3390/su12229589>. URL: <https://www.mdpi.com/2071-1050/12/22/9589>.
2. Hnatenko, I. A. Formation of state priorities for the development of entrepreneurship in the conditions of the innovative economy. Qualifying scientific work on manuscript rights. 516 p.
3. Гнатенко І. Сучасні управлінські та інформаційно-безпекові підходи формування інноваційного кластерного угруповання в умовах COVID-19 на засадах сталості, децентралізації та євроінтеграції. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2021. № 1–2. С. 68–77.
4. Михайлов А. М., Льїн В. Ю., Коцупатрий М. М., Фурсіна О. В., Гнатенко І. А. Management of the innovative economy in the context of the sustainable development trend in the framework of the institutional matrix clusterization model in adaptive human resource management, digitalization of the agriculture and food sphere, adaptation. *Економічні горизонти*. 2021. № 2 (17). С. 29–40.
5. Ложачевська О. М., Ольшанський О. В., Гнатенко І. А., Снітко Є. О. Державні пріоритети розвитку інноваційного підприємництва в системі менеджменту в умовах діджиталізації суспільства. *Ефективна економіка*. 2021. № 7.
6. Вдовенко Н. М., Зось-Кіор М. В., Федірець О. В., Гнатенко І. А. Роль енергоринку в менеджменті ресурсозбереження та ресурсоефективності конкурентоспроможних підприємств агропродовольчої сфери. *Український журнал прикладної економіки*. 2020. № 5(4). С. 222–229.
7. Касич А. О., Джура А. М. Стартапи як форма підприємницької діяльності: поняття, значення, зарубіжний досвід. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 2. С. 5–9.
8. Olshanska, O. V., Puzyrova, P. V. (2022). The innovative potential of integrated business structures: theoretical and methodological framework for evaluation and implementation = Інноваційний потенціал інтегрованих структур бізнесу: теоретико-методичний базис оцінювання та реалізації. *Журнал стратегічних економічних досліджень*. 2022. № 1 (6). С. 56–66.
9. Puzyrova, P. (2022). The theoretical aspects of the enterprise potential management model in the conditions of sustainable development. *Science, innovations and education: problems and prospects: proceedings of VII International scientific and practical conference*, Tokyo, Japan, February 9–11, 2022. CPN Publishing Group, Tokyo, Japan. P. 726–734.
10. Puzyrova, P. V. (2021). Evaluation of the current state of innovative activities of industrial enterprises of Ukraine in the conditions of sustainable development. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2021. № 12 (247). С. 52–60.